

Jihočeský BARÁČNÍK

číslo 5 - květen 2020

XXXXXXXXXXXXXXXXXXXX

Letnice - květen - červen

Jak už samotný název napovídá, jedná se o svátky spadající na začátek letního období. Církev slaví v té době svatodušní svátky, které jsou pro křesťany pokračováním Velikonoc a patří k nejvýznamnějším v roce. Také se jim říkalo rozálie, to podle množství květů, hlavně růží, kterými se bohatě zdobily oltáře v kostelích.

Svatodušní svátky patří mezi pohyblivé a jejich termín je závislý na datu Velikonoc. Interval mezi nimi je 50 dnů, takže mohou připadnout na dny mezi 10. květnem a 13. červnem.

K lidovým obyčejům tohoto období patří jízdy králů, kralovničky, ale také obcházení polí a hranic obcí, čištění studánek a další, související s vodou a deštěm. Některé jsou známy i dnes, jiné už patří minulosti. Ještě v první polovině 20. století patřily letnice mezi významné a oblíbené svátky.

Svatojánská noc – 24. červen, předcházející svátku narození Jana Křtitele, je plná zázraků. Po celé generace se tuto noc chodilo na sběr bylinek do léčivých nebo kouzelných lektvarů. Všichni toužili nalézt alespoň jednu pověstný květ kapradí. Poblíž vesnice se zapalovaly obřadní ohně. Důvod nebyl jen v tom, že se slavil jeden z nejvýznamnějších křesťanských svátků. Vrcholilo zároveň období letního slunovratu. A to byly významné dny v životě našich pohanských předků, doprovázené vždy mnoha magickými obřady.

Pranostiky:

Na svatého Jana – otvírá se léto brána

Od svatého Jana Křtitele, běží slunce již k zimě

Jána bez deště, bude pěkně ještě

O Janu-li kukačka kuká, pěkný čas sobě vykuká

12. června – Svatá Tonicčka mívá často uplakaná očička

15. června – Svatý Vít mění čas, přináší sebou deště

29. června – na Petra a Pavla den jasný a čistý, rok úrodný bude jistý

Prší-li na den Petra a Pavla, urodí se hodně hub

V ý z n a m n á v ý r o č í

2.6.1541 na Malé Straně v Praze vypukl požár, který se rozšířil i na Pražský hrad a Hradčany, shořely zemské desky a bylo zničeno 200 domů.

3.6.1626 – položen základní kámen k pražské Loretě.

11.6.1881 – operou Bedřicha Smetany Libuše bylo v Praze slavnostně otevřeno Národní divadlo.

21.6.1621 – na Staroměstském náměstí v Praze se konala poprava 27 českých pánů, účastníků stavovského povstání.

Jiřina Novotná, vzdělavatelka VI.župy

VELMI DŮLEŽITÁ ZPRÁVA ...

číslo z Maďarska *361 814 7848*, zvedneš to, nikdo se

nepřihlásí a jen jako by se přerušila linka. V následujícím měsíci Ti přijde faktura za to, že sis objednal SMS službu ve výši 50-100 Eur. Toto číslo nezanechá žádnou stopu, jen faktury Ti budou přicházet, nebudeš se toho umět zbavit, ani se to nedá zrušit, ani vypátrat. Pošli to dál, a HLAVNĚ NEPŘIJÍMEJ TOTO ČÍSLO !

Milé tetičky, vážení sousedé, členové našich baráčnických obcí!

Přišla doba, kterou nikdo z nás ještě nezažil, kdy pandemická nákaza koronavirem se rychle šíří, nabývá dosud nebývalých rozměrů a je naší povinností se před ní chránit. Samozřejmě je v souladu s nařízením vlády utlumena až do odvolání jakákoli spolková činnost. Pro nás to znamená zrušení zasedání obecních, župních i zasedání Veleobce a jejich přesunutí na pozdější dobu, a rovněž zákaz všech akcí kulturních, zábavních i společenských. Jde nám především o vaše zdraví, neboť vyšším věkovým průměrem spadáme do velmi ohrožené skupiny obyvatel. Víme, že i v této složité situaci pomáháte - šitím potřebných roušek, jejich

rozházením, nákupy potravin pro potřebné a udržováním vzájemných kontaktů. Vážíme si toho, podobně jako obětavé práce těch, kteří denně pracují pro zajištění našich základních potřeb. Skleslost a panika nám nepomohou, posílí nás víra v lepší dny, a jak je naší tradicí, i sousedská pomoc druhým. Přesto vás všechny prosíme o maximální opatrnost a přesné dodržování hygienických pokynů. Jen tak se spolu s vámi můžeme těšit na další společná setkávání, až tuto nelehkou dobu i s vaším přispěním překonáme. Z tohoto důvodu jsme přistoupili i k následujícímu opatření, a to že jsme spojili dubnové a květnové číslo Českého baráčníka do jednoho vydání. Přejeme vám i vašim blízkým pevné zdraví a naději na lepší časy!

Za představenstvo Veleobce Jaroslav Proček, rychtář
Jiří Kučera, rychtář OKT

ZRUŠENÉ PLÁNOVANÉ OSLAVY...

OB-Suchdol n/Lužnicí ruší oslavy 10. výročí obnovení obce, které se měli konat 13.června 2020. Všechny srdečně zdravíme, a snad se budeme moci brzo sejít na nějaké té baráčnícké akci. Přejeme Vám všem hodně zdraví.

Rychtář OB-Harák J.

90. výročí oslavy Lomnice nad Lužnicí

Po telefonické poradě mezi našimi sousedy a tetičkami Ti sousede oznamuji a prosím to napsat do Jihočeského baráčníka, že

OSLAVY 90.VÝROČÍ V LOMNICI NAD LUŽNICÍ SE NEUSKUTEČNÍ, RUŠÍME JE.

Je nám to moc líto, ale není v našich silách takovouto oslavu připravit na poslední chvíli. Jsme si vědomi, že většina baráčníků je ve věku tzv. ohrožení. Po domluvě naplánujeme OSLAVY na jiný termín. Děkuji Ti za veškerou práci, kterou pro nás baráčníky děláš.

Zdraví TETIČKA ZDENIČKA KALIANKOVÁ

BABIČKY JSOU CHYTRÉ

Byla jsem na procházce s vnukem. Zvedl něco ze země a dával si to do pusy. Sebrala jsem mu to a řekla, ať to víckrát nedělá.

"Proč?" zeptal se vnuk.

"Protože to bylo na zemi, nevíš, kde to bylo, je to špinavé a pravděpodobně plné bacilů. Bacily často způsobí, že malí chlapci onemocní a necítí se dobře" odpověděla jsem.

Můj malý vnuk se v tom okamžiku na mě podíval s obdivem a prohlásil:

"Babi, jak to všechno víš? Ty jsi tak chytrá!"

Rychle mi to zapřemýšlelo a odpověděla jsem:

"Všechny babičky takové věci znají. Je to na babičkovském testu. Musí to vědět, jinak se nemohou stát babičkou."

Šli jsme vedle sebe v tichu několik minut. Vnuk se evidentně zabýval novou informací, kterou ode mne obdržel.

"Aha... už jsem na to přišel! Rozzářil se. Takže když ten test neuděláš, je z tebe dědeček."

"Přesně tak," odpověděla jsem s širokým úsměvem na tváři.

Blahopřání k narozeninám

Dne 4.května oslaví 70. narozeniny pantátnek **Ladislav Zimmermann** z Obce baráčníků Kunifer se sídlem v Jindřichově Hradci. Sousedě, přejeme Ti stálé zdraví, spokojenost a pohodu do dalších roků. Děkujeme Ti za práci, kterou jsi ve funkci rychtáře i ponocného vykonával dlouhé roky. Za všechny sousedy a tetičky gratulantky a rychtář.

X. župa blahopřeje tetičce berní **Anně Kadlecové** k jejím narozeninám (10.5.). Milá tetičko, všichni baráčníci z X. župy ti k narozeninám mnoho zdraví, pohody, radosti ze všeho co máš ráda a hlavně vše nejlepší do dalších dnů života.

OB Vodňany blahopřeje písmákovi tetičce **Haně Šiklové** k narozeninám (11.5.). Tetičko, vodňanští baráčníci ti přejí mnoho zdraví, pohody, hezkých přátel kolem sebe a užij si tento den se svými nejbližšími v pohodě a radosti.

*****√

V úterý 14. dubna 2020 nás navždy opustil soused **Jaroslav Pavlík** z Obce baráčníků Tábor ve věku nedožitých 74 let.

Dlouhé roky zastával funkci švandymistra a místorychtáře. Čest jeho památce.

oo

Milí senioři Baráčníci

Když jsem viděl ty tři fotky, které mi Miloslav poslal, tak si myslím, že jste veselá parta a ne vystrašení senioři. Ale k věci. Věk sám o sobě NENÍ žádným rizikovým faktorem. Tedy věk kalendářní. Rozhodující je tzv.věk biologický. Do rizikové skupiny patří obézní, kuřáci, diabetici s metabolickým syndromem(tlustí), lidé s plicními onemocněním, a konečně lidé se sníženou imunitou, např. po transplantaci orgánů. Tito by se měli skutečně chránit. Jinak ostatní senioři mají, pokud tu možnost mají, nesedět doma před obrazovkou televize, ale odjet na chatu, pracovat na zahrádce. Prostě hýbat se na čerstvém vzduchu. Senior, pokud se 14 dní nehýbe, tak u něj dochází ke ztrátě svalové hmoty a stává se tím méně výkonný a křehký a může snáze onemocnět. Stres je moc špatný stav. Snižuje imunitu každého člověka a podle některých autorů může stres až za 75% tělesných onemocnění, např. vysoký tlak, srdeční příhody, zažívací onemocnění a další.

Takže shrnuto: žijte vesele, je to jen chřípka a jak to půjde, uspořádejte baráčnický ples.

Váš PROF. MuDr. Jan Pirk

Převzala tetička Kastnerová z emailu rychtáře souseda Rýdla

oo

ZLATÁ SVATBA V RADOMYŠLI

Dovolujeme si všem na vědomí dát, že dne 17.dubna 2020 uběhlo již 50. let od momentu, kdy potvrdili svým podpisem a zároveň slibem

manželským, že chtějí nadále jen společně životem jít tetička **Vlastimila a soused Václav-Šůsovi** z domovské Obce baráčníků v Radomyšli. Tímto jim všichni členové baráčnického spolku přejí hodně zdraví, štěstí, spokojenosti, aby ještě dlouho kráčeli po své vyšlapané cestičce a v kruhu rodiny i přátel prožívali krásné okamžiky. Zároveň děkují za

společnou práci pro spolek za čas věnovaný společným akcím, za trpělivost a podporu celého českého baráčnictva.

Tetičky a sousedé z Obce baráčníků v Radomyšli.

Milé tetičky a sousedé, všichni naši přátelé,

Měsíc utekl jako voda a zase máte před sebou počteníčko od Jarouška Šiklů, doufám, že jste všichni zdraví a v pořádku, o maličko moudřejší co se týká nového viru. Víme, že je nakažlivý, ale původní prognózy a někdy až zbytečné strašení se nepotvrdily. Nic méně opatrní na sebe určitě musíme být.

Také Vám chybí vzájemné setkávání, společné akce a kontakt s lidmi, ale vydržme, zase se sejdeme na zasedáních, tradičních slavnostech a možná si budeme jeden druhého více vážit a těšit se z baráčnické práce.

Umíte si představit sedění v rouškách, slavnosti v rouškách, já myslím, že umíte, a kdyby jste přesto nevěděli jak to udělat, posílám Vám fotografii na které je můj vnuk Dan. Když jsem se mu nabídla ušít roušku, souhlasil, ale chtěl jediné takovou, která se bude hodit ke kroji, nechal se vyfotit a výsledek

posílám všem pro potěšení. Mám radost, že ho tato myšlenka vůbec napadla, a ve svém věku je nejen velkým příznivcem, ale i pomocníkem baráčníků v Radomyšli.

Tak Vás všechno moc pozdravuji, pokud možno chod'te na procházky, příroda nám v tomto čase nabízí úchvatné pohledy na naší krásnou českou krajinu a nebojte, všechno dobře dopadne.

Jůzková Zdeňka panímaminka Obce baráčníků Radomyšl.

Vzpomínky od tetičky Svobodové z Týna

„Když jsem husy pásala,

zimou jsem se třásala, teď už husy nepasu, zimou už se netřasu.“

Tuhle lidovou jednoduchou písničku zná jistě většina z nás starších, učili jsme se jí v první třídě a moje mladší sestra jí „vrzala“ jako začátečnice na houslích do omrzení.

O husách existují i další písničky, dnes už většinou zapomenuté, ale s husami bylo spojené moje dětství. Bylo nás doma pět dětí, samá děvčata a vzhledem k tomu, že v době našeho mládí bylo ještě zvykem dávat děvčatům do výbavy peřiny a povlečení, chovaly se u nás i husy. Do výbavy každé dívky patřily nejméně dvě peřiny a čtyři polštáře, což u nás znamenalo pro maminku, která ovdověla ve 39 letech, zajistit 10 peřin a 20 polštářů. Nepamatuji si, kolik husí prošlo naším dvorkem, než bylo nadržáno peří na naší výbavu.

Protože maminka musela vydělávat peníze na obživu rodiny, jezdila pracovat do textilní továrny a o domácnost a malé hospodářství pečovala babička. Husy byly od malička převážně naší starostí. Na jaře, když vyrašila tráva, jsme koupili malá, žlutě ochmýřená housátka, která jsme od chovatelů husí přinášeli domů v košíku. První dny prožila housátka v kuchyni ve vystlané bedně pod kamny aby nenachladla a postupně jsme je při hezkém počasí vynášeli do ohrady na zahrádku, aby se otužovala a zvykala si na pastvu.. Když housátka povyrostla, byla umístěna ve chlévě, kde hlavně přenocovala. Jinak podle možnosti byly husy převážně v ohradě na zahradě a mým hlavním úkolem po příchodu ze školy bylo vyhánět husy na pastvu. S pastvou to tenkrát nebylo jednoduché, zahradu jsme měli malou a pěstovala se zde hlavně zelenina, louku jsme žádnou neměli a tak zbývaly na pastvu pro husy travnaté stoky a meze okolo polí a polních cest anebo travnaté cesty u lesa. Husy jsem musela pečlivě hlídat, aby neutekly do polí a neudělaly škodu. Abych se na pastvě nenudila, nosila jsem s sebou knížku nebo pletení a občas jsem se více věnovala čtení nebo pletení a malér byl na světě – husy jako by to vycítily a hned hledaly pastvu na cizím pozemku. Večer pak husy dostávaly na noc směs vařených rozmačkaných brambor se šrotem a rozsekanými kopřivami. Natrhat pro husy každý den čerstvé kopřivy bylo také mým

úkolem. Zpočátku stačila hrst kopřiv, ale jak husy dorůstaly a jejich apetit se zvyšoval, bylo zapotřebí stále větší množství kopřiv, a když husy dospěly, musela jsem každý den obstarat plný košík kopřiv. Běhala jsem nejprve po vsi, kopřiv tenkrát rostlo všude dost, rostly ve stokách, u některých plotů zahrádek anebo na různých rumišťích a skládkách. Později jsem jezdila na kole do okolí naší vsi a sháněla kopřivy, kde se dalo. Kopřivy se na dřevěném prkénku z počátku řezaly nožem a později, když byla větší spotřeba, jsem je sekala na prkně sekerkou. Míchání večerního husího krmení patřilo tak k mým každodenním povinnostem. Nejméně starostí bylo s husami po žních. Když bylo obilí sklizeno a svezeno do stodol a na polích byly shrabané i zbylé klasy, mohla jsem husy zahnat na strniště, kde sbíraly vypadaná zrnka obilí a zbylé klásky anebo spásaly rašící plevel. Tady se nacpaly do sytosti a s plnými volaty jsem je hnala domů. V tom případě odpadlo i večerní krmení. Dělal jsem tu práci tenkrát s velkým sebezapřením, ale nedalo se nic dělat, i ostatní sestry měly v domácnosti a hospodářství své povinnosti.

Když husy dorostly a byly krásně bílé, babička zkontrolovala peří, zda už je „zralé“ a husy jsou schopné ke škubání. Že je peří dostatečně zralé zjistila babička tak, že huse vytrhla brko a pokud bylo na konci suché, mohlo se peří škubat. Pokud bylo brko na konci ještě vodnaté a zakrvavělé, muselo se se škubáním počkat. Husy se před touto procedurou musely nechat vykoupat v rybníce, aby bylo peří čisté a zbavené prachu.

Škubání husí jsem přímo nesnášela, i když jsem přitom vlastně nic moc nedělala. Hlavní práce byla na babičce, která si husu posadila na klín, obrátila jí nejprve na záda a škubala peří na břicho. Mým úkolem bylo držet huse nohy, aby se nemohla hýbat a aby babička mohla v klidu peří škubat. Když se oškubalo břicho, husa se obrátila a škubala se záda. Křídla se huse neškubala, aby je husa mohla udržet zkřížená na zádech a netahala je za sebou. Holé husy nevypadaly pěkně, ale peří brzy dorostlo a většinou se škubaly za jejich život ještě jednou. Peří z druhé „podškoubky“ už bylo kvalitnější a vyzrálější. Peří se ukládalo do papírových pytlů, které se potom zavěsily volně do průvanu na půdě, aby řádně vyschlo a nedali se do něj moli. Jako ochrana proti molům se vkládaly do peří i „smolničky“, což byly drobné smolné louče.

Za dlouhých zimních večerů jsme pak za pomoci sousedek peří drali. Kromě vrchní vrstvy peří měly husy ještě tzv. „podsadu“, neboli prachové peří. Prachové peří tvořilo spodní vrstvu a chránilo husí kůži. Tohle prachové peří bylo nejkvalitnější a dávalo se při škubání zvlášť. Nikdy se nemíchalo s peřím na draní. Peřiny nacpané jemným prachovým peřím si mohly dříve dovolit jen ty nejbohatší nevěsty.

S nostalgií dnes na tyto doby ráda vzpomínám a když mi někdy v životě nebylo do zpěvu, byla bych se ráda alespoň na chvíli vrátila do dětství a stala se opět husopaskou, abych zapomněla na starosti, které občas pozdější život přinesl. Dnes jsem za tyhle zážitky a zkušenosti z mládí vděčná a ráda o nich vyprávím svým vnoučatům, která to dnes vnímají spíše jako pohádku a ráda moje vyprávění poslouchají

Jaroslava Svobodová, syndička OB Týn n. Vlt..

Kalendář připomíná...

6.6.2020 - Vodňany - X. župa konšelské sedění - U Zástavů od 8,30 hodin

13.6.2020 - Veleobec Praha - zasedání rychtářů

14.6.2020 - OB Ledenice - oslava 90. výročí založení

29.8.2020 - VIII. župa - župní věneček v Halámkách

5.9.2020 - OB Boršov n.Vlt. - staročeské dožínky

19.9.2020 - Vodňany - X. župa konšelské sedění - U Zástavů od 8,30 hodin

26.9.2020 - OB Vodňany - oslava 85. let založení - upřesníme

3.10.2020 - České Velenice - oslava 100. let založení

10.10.2020 - Veleobec Praha - zasedání panímaminek - Rychta

17.10.2020 - Veleobec Praha - zasedání vzdělavatelů

7.11.2020 - OB Písek - VHS od 14 hod. restaurace "Olympie"

14.11.2020 - Vodňany - X. župa konšelské sedění U Zástavů od 8,30 hodin

21.11.2020 - OB Prachatice - VHS od 10 hodin - rest. Družba na náměstí

22.11.2020 - OB Vodňany - VHS "U Zástavů" od 9 hodin

28.11.2020 - Veleobec Praha zasedání rychtářů

20.2.2021 - OB Písek - baráčnický bál - "Dům kultury" od 20. hodin

Rouškované stavění...

Ještě jsme to nikdy nezažili, a dá-li Bůh, tak snad už ani nezažijeme. Ale tradice je tradice, a i když stále trvající nouzový stav nedovoluje shromažďovat se, a naopak prikazuje nosit na veřejnosti roušky, stejně jsme to nevzdali a májka na treboňském náměstí stojí i letos!

Vzpomínka do minulosti...

Jihočeský Baráček

Zpravodaj Žup a OB Jihočeského kraje

vydává pro vlastní vnitřní potřebu OB Vodňany.

Redakce: Jaroslav Šíkl, Havlíčkova 438, 389 01 Vodňany - tel.: 605113102,

e-mail: jaroslav.sikl@seznam.cz

NEPRODEJNÉ

zasíláno do každé OB elektronicky i na další dodané adresy.

Ročník X. * číslo 5 * vychází 1.5.2020